

ТЕМА – 2

Поняття адвокатури та її завдання, організаційні форми та принципи діяльності

Адвокатура завжди була одним із інструментів підтримання моральності у суспільстві. Тому не пропускайте можливості звертатись до високого і чистого, що таїться у глибині кожної, навіть “мохнатої” душі людини.

- Семен Арія

Досконалість складається з дрібниць. Дрібниці створюють досконалість, а досконалість – не дрібниця.

- Мікеланджело Буонаротті

ПЛАН

1. Поняття та завдання адвокатури України.
2. Принципи адвокатської діяльності.
3. Види адвокатської діяльності.
4. Професійні права та обов'язки адвоката.
5. Правова характеристика організаційних форм діяльності адвокатури.

Самостійне опрацювання:

1. Проблемні питання адвокатської діяльності на сучасному етапі.
2. Соціальні права адвоката та його помічника.

3. Особливості статусу адвоката іноземної держави.

Література:

1. Конституція України: від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#top>
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05 лип. 2012 р. № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
3. Основні положення про роль адвокатів (Організація Об'єднаних Націй), сер. 1990. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_835
4. Стандарти незалежності юридичної професії Міжнародної асоціації юристів (Міжнародна асоціація юристів), вер. 1990. URL: <http://bibliograph.com.ua/kodex-9/24.htm>
5. Про свободу професійної діяльності адвокатів (Рада Європи), 25 жов. 2000. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/R_2000_21_2000_10_25.pdf
6. Адвокатура в рішеннях українських судів / Вища кваліфікаційна комісія адвокатури при Кабінеті Міністрів України / за ред.: Сафулько С.Ф. – Ін Юре, 2008. 240 с. (Бібліотека адвоката)
7. Антонюк С. Адвокат як суб'єкт надання правничої (правової) допомоги клієнту на професійній незалежній основі. *Trajectoriâ Nauki = Path of Science. Section "Law"*. 2019. № 5. С. 4001-4016.

1.

1. Поняття та завдання адвокатури України

Адвокатура України є недержавним самоврядним інститутом, що забезпечує здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги на професійній основі, а також самостійно вирішує питання організації і діяльності адвокатури в порядку, встановленому вказаним Законом України “Про адвокатуру та адвокатську діяльність”.

Конституційні завдання адвокатури, зазначені в ст. 59 Конституції України:

- захист прав та законних інтересів обвинувачених осіб;
- надання правової допомоги при вирішенні справ у державних органах;
- надання правової допомоги при вирішенні справ у судах.

Спеціальним і головним завданням адвокатури є забезпечення кваліфікованою юридичною допомогою кожного, хто її потребує.

Для виконання цих завдань адвокатура виконує свої **функції** у різних напрямках діяльності, а саме:

- консультування з питань застосування законодавства;
- здійснення функції захисту у кримінальних провадженнях;
- представництво інтересів фізичних та юридичних осіб в судах та інших державних органах;
- представництво інтересів фізичних та юридичних осіб в судах та інших державних органах;
- правова освіта населення.

2. Принципи адвокатської діяльності

Принципи адвокатури мають незаперечне значення для характеристики функціональних та організаційних основ адвокатури. Вони виступають основоположними засадами, що визначають сутність адвокатури та адвокатської діяльності. Принципи адвокатури дають змогу дослідити функціональні та організаційні основи адвокатури через закріплену у законодавстві систему ідей, кожна з яких відображає якесь окремо визначене начало, а у сукупності характеризує увесь інститут адвокатури.

У частині 1 ст. 4 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» закріплено **основні принципи діяльності адвокатури**. Це

принципи *верховенства права, законності, незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів.*

Згідно зі ст. 8 Конституції України визнається і діє **принцип верховенства права**. Оскільки закони повинні відповідати Конституції України, а її норми є нормами прямої дії, то принципом діяльності адвокатури слід вважати принцип верховенства права. Відповідно до ст. 3 Статуту Ради Європи вимога про визнання принципу верховенства права є складовою частиною національної правової системи. Визнаючи принцип верховенства права, Конституція України створила належні умови ефективного захисту прав і свобод людини, ствердила, що національне законодавство не повинно суперечити природнім правам людини, зокрема, на життя, свободу, безпеку, власність, рівність тощо. *Адвокати мають спрямовувати свою діяльність на захист загально визнаних принципів і норм міжнародного права, основним пріоритетом якого є права і свободи людини і громадянина.* Визнання і дотримання принципу верховенства права є однією з основних і невід'ємних ознак правової держави, у побудові якої бере активну участь адвокатура, керуючись своїм конституційним призначенням.

Принцип законності є загальноправовим принципом і стосовно організації та діяльності адвокатури містить такі положення:

1) адвокатура, адвокатські об'єднання створюються відповідно до чинного законодавства;

2) адвокати у своїй діяльності зобов'язані неухильно дотримуватися вимог закону;

3) за порушення положень чинного законодавства адвокати несуть установлену законом відповідальність.

Відповідно до Правил адвокатської етики у своїй професійній діяльності адвокат (адвокатське бюро, адвокатське об'єднання) зобов'язаний використовувати всі свої знання та професійну майстерність для належного захисту й представництва прав та законних інтересів фізичних і юридичних осіб, дотримуючись чинного законодавства України, сприяти утвердженню та практичній реалізації принципів верховенства права та законності. Адвокат не може давати клієнту поради, свідомо спрямовані на полегшення чинення правопорушень, або іншим чином умисно сприяти їх вчиненню його клієнтом або іншими особами. Адвокат не має права у своїй професійній діяльності вдаватися до засобів та методів, які суперечать чинному законодавству або Правилам адвокатської етики. Крім того, у

своєму приватному житті адвокат також зобов'язаний дотримуватися закону, не вчиняти правопорушень і не сприяти зумисно їх вчиненню іншими особами.

Принцип незалежності означає, що при здійсненні своєї діяльності адвокат не повинен зазнавати будь-якого впливу, тиску і втручання з боку державних органів та інших суб'єктів.

Цей принцип є основоположним у діяльності адвокатури, оскільки завдяки йому виконуються професійні повноваження адвокатів, спрямовані на захист прав і свобод людини, забезпечення конституційного права кожного на правову допомогу.

В Основних положеннях про роль адвокатів, прийнятих VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам у серпні 1990 року, стверджується, що належне забезпечення прав людини і основних свобод вимагає, щоб усі люди мали адекватну можливість користування юридичною допомогою, здійснюваною професійними юристами. У цьому документі наголошується також на ролі професійних асоціацій адвокатів у захисті своїх членів від переслідувань, необґрунтованих обмежень і посягань, наголошується на обов'язку уряду країни забезпечити адвокатам можливість здійснювати професійні обов'язки без залякування, перешкод, завдання турботи і недоречного втручання.

Про забезпечення незалежності при наданні правової допомоги йдеться й у рекомендаціях Комітету Міністрів Ради Європи від 25 жовтня 2000 р. «Про свободу здійснення професійних адвокатських обов'язків». Правила адвокатської етики також розглядають як необхідну умову належного здійснення адвокатської діяльності незалежність адвоката у виконанні своїх професійних прав, обов'язків. У **ст. 6 Правил «Незалежність та свобода адвоката у здійсненні адвокатської діяльності»** передбачено, що специфіка цілей і завдань адвокатури вимагає як необхідної умови незалежного здійснення адвокатської діяльності максимальної незалежності адвоката у виконанні своїх професійних прав і обов'язків, що **передбачає його свободу від будь-якого зовнішнього впливу, тиску чи втручання в його діяльність з надання правової допомоги, здійсненню захисту або представництва клієнта, зокрема з боку державних органів, політичних партій, інших адвокатів тощо, а також від впливу своїх особистих інтересів.** З метою дотримання принципу незалежності у своїй професійній діяльності **адвокат зобов'язаний протистояти** будь-яким спробам посягання на його незалежність, бути

мужнім і принциповим у виконанні своїх професійних обов'язків, відстоюванні професійних прав, гарантій адвокатської діяльності та їх ефективному використанні інтересах клієнтів. Адвокат зобов'язаний не допускати у своїй професійній діяльності компромісів, що впливали б на його незалежність, з метою догодити суду, іншим державним органам, третім особам або клієнту, якщо такі компроміси розходяться із законними інтересами клієнта та перешкоджають належному здійсненню адвокатської діяльності. Адвокат не повинен займатися іншою діяльністю, яка ставила б його в будь-яку залежність від інших осіб чи підпорядковувала б його вказівкам або правилам, які можуть вступати в суперечність з нормами чинного законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність і Правилами адвокатської етики, або можуть іншим чином перешкоджати вільному й незалежному здійсненню ним адвокатської діяльності. Адвокат *не повинен ділити гонорар, отриманий від клієнта, з іншими особами, окрім адвоката, що раніше виконував це доручення*, та спадкоємців померлого адвоката, частково виконане доручення якого він прийняв. Адвокат може ділити свій гонорар з іншими особами, якщо це дозволяється актами законодавства, статутними документами або іншими професійними правилами, яким підпорядковується адвокат. Адвокат *не повинен при виконанні доручення клієнта керуватися вказівками інших осіб*, зокрема тих, які уклали договір про надання правової допомоги іншій особі - клієнту, стосовно змісту, форм, методів, послідовності та часу здійснення його професійних прав і обов'язків, якщо вони суперечать його власній у яві про оптимальний варіант виконання доручення клієнта. Національна асоціація адвокатів України, органи адвокатського самоврядування в межах своєї компетенції мають всіляко сприяти гарантуванню незалежності адвоката.

Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові і службові особи у відносинах з адвокатами зобов'язані дотримуватися вимог Конституції України та законів України, Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року та протоколів до неї, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, практики Європейського суду з прав людини.

Принцип конфіденційності - один з найважливіших принципів, котрий має визначальний вплив на здійснення адвокатської професії, на стосунки між клієнтом і адвокатом та адвоката з іншими як фізичними, так і юридичними особами. Так, **ст. 22 Закону України «Про адвокатуру**

та адвокатську діяльність» передбачає, що адвокат зобов'язаний зберігати адвокатську таємницю і визначає її предмет та коло суб'єктів, на яких поширюється заборона розголошення відомостей, що складають адвокатську таємницю. З цих питань як адвокат, так і ці суб'єкти не можуть бути допитані як свідки (ст. 23). Існує також заборона огляду, розголошення, вилучення у адвоката без його згоди документів, пов'язаних з виконанням доручення, прослуховування розмов адвоката без спеціального на те дозволу.

У Правилах адвокатської етики як один з основних принципів професійної поведінки адвоката розглядається принцип конфіденційності (ст. 9, 25, 26, 43, 57 та ін.). При цьому слушно зауважується, що дотримання конфіденційності є необхідною передумовою довірчих відносин між адвокатом і клієнтом, без яких є неможливим належне надання правової допомоги. Зазначається, що дія принципу конфіденційності інформації не обмежена в часі і може бути відмінена тільки особою, зацікавленою в її дотриманні (або спадкоємцями чи правонаступниками).

Новим принципом діяльності адвокатури, що знайшов своє закріплення у Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» є принцип **унікнення конфлікту інтересів**. Під конфліктом інтересів слід розуміти суперечність між особистими інтересами адвоката та його професійними правами і обов'язками перед клієнтом, наявність якої може вплинути на об'єктивність або упередженість під час виконання адвокатом його професійних обов'язків, а також на вчинення чи не вчинення ним дій під час здійснення адвокатської діяльності. Адвокат без письмового погодження з клієнтами, щодо яких виник конфлікт інтересів, не може представляти або захищати одночасно двох або більше клієнтів, інтереси яких є взаємно суперечливими, або вірогідно можуть стати суперечливими, а також за таких обставин надавати їм правову допомогу. Адвокат без письмового погодження з клієнтами, щодо яких виник конфлікт інтересів, не може представляти, захищати клієнта або надавати йому правову допомогу, якщо до цього він надавав правову допомогу, здійснював захист або представництво іншого клієнта, від якого він отримав конфіденційну інформацію, дотичну до інтересів нового клієнта. Адвокат не може представляти, захищати клієнта чи надавати йому правову допомогу, якщо інтереси клієнта суперечать власним інтересам адвоката. В разі виникнення конфлікту інтересів у процесі реалізації адвокатом договору,

такий договір має бути розірваним з дотримання умов, визначених Правилами адвокатської етики.

Крім зазначених у Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» принципів, фундаментальними положеннями, на яких базується організація і діяльність адвокатури, слід вважати *демократизм і гуманізм*.

Сутність принципу **демократизму** проявляється в наступних положеннях:

- вільний вибір адвокатської професії і доступність набуття статусу адвоката;

- колегіальність у вирішенні проблем діяльності адвокатури, яка закладається у статуті адвокатських об'єднань і якою керуються кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури та Вища кваліфікаційна комісія адвокатури;

- самоврядування адвокатських об'єднань;

- вільне обрання органів, які надають право доступу до адвокатської діяльності і припиняють його, притягають до дисциплінарної відповідальності, здійснюють контроль за якістю виконання професійної діяльності;

- висування кандидатів на посади голів адвокатських об'єднань, членів кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури і обрання їх на альтернативній основі шляхом таємного голосування при вільному висуненні кандидатів (ст. 11 Положення про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури), їх змінюваність і підзвітність адвокатам;

Принцип гуманізму - характерний для адвокатської діяльності, проявляється перш за все у конституційних завданнях адвокатури щодо забезпечення права на захист від обвинувачення та подання правової допомоги. *Існування адвокатури як інституту правової системи, який покликаний професійно захищати права і свободи людини, представляти інтереси громадян у різних організаціях та перед фізичними особами свідчить про особливу гуманну роль цієї інституції.* У Правилах адвокатської етики особливо підкреслюється саме цей аспект адвокатської діяльності, побудований на принципі гуманізму: функціональне навантаження адвокатури, специфіка цього інституту обумовлюють необхідність збалансування служіння адвоката інтересам окремого клієнта із служінням інтересам суспільства в цілому.

Про особливу роль, яка відведена в будь-якому правовому суспільстві адвокату, йдеться і в Загальному кодексі правил для адвокатів країн

Європейського Співтовариства: «Адвокат має діяти в інтересах права в цілому так само, як і в інтересах тих, чії права і свободи йому довірено захищати».

Свідченням слідування принципу гуманізму є окремі норми Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Наприклад, норми про Присягу адвоката України (ст. 11), про заборону використовувати адвокатом свої повноваження на шкоду особі, в інтересах якої він прийняв доручення, неможливість відмовитись від прийнятого на себе захисту підозрюваного, обвинуваченого, підсудного і заборона приймати доручення про подання правової допомоги у випадках, коли адвокат надав правову допомогу особам, інтереси яких суперечать інтересам особи, яка звернулася з проханням про ведення справи, та в деяких інших випадках, коли можуть виникнути ситуації, що заважатимуть адвокату об'єктивно діяти в інтересах клієнта (ст. 1, 21).

3. Види адвокатської діяльності

Відповідно до ст. 19 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», **видами адвокатської діяльності є:**

1) надання правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань, правовий супровід діяльності юридичних і фізичних осіб, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, держави;

2) складення заяв, скарг, процесуальних та інших документів правового характеру;

3) захист прав, свобод і законних інтересів підозрюваного, обвинуваченого, підсудного, засудженого, виправданого, особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішується питання про їх застосування у кримінальному провадженні, особи, стосовно якої розглядається питання про видачу іноземній державі (екстрадицію), а також особи, яка притягається до адміністративної відповідальності під час розгляду справи про адміністративне правопорушення;

4) надання правової допомоги свідку у кримінальному провадженні;

5) представництво інтересів потерпілого під час розгляду справи про адміністративне правопорушення, прав і обов'язків потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача у кримінальному провадженні;

6) представництво інтересів фізичних і юридичних осіб у судах під час здійснення цивільного, господарського, адміністративного та конституційного судочинства, а також в інших державних органах, перед фізичними та юридичними особами;

7) представництво інтересів фізичних і юридичних осіб, держави, органів державної влади, органів місцевого самоврядування в іноземних, міжнародних судових органах, якщо інше не встановлено законодавством іноземних держав, статутними документами міжнародних судових органів та інших міжнародних організацій або міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

8) надання правової допомоги під час виконання та відбування кримінальних покарань;

9) захист прав, свобод і законних інтересів викривача у зв'язку з повідомленням ним інформації про корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення

Адвокат може здійснювати інші види адвокатської діяльності, не заборонені законом.

Види адвокатської діяльності, визначені в ст. 19 Закону України “Про адвокатуру та адвокатську діяльність”, можна об'єднати в такі три групи:

– **захист** – вид адвокатської діяльності, що полягає в забезпеченні захисту прав, свобод і законних інтересів підозрюваного, обвинуваченого, підсудного, засудженого, виправданого, особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішується питання про їх застосування у кримінальному провадженні, особи, стосовно якої розглядається питання про видачу іноземній державі (екстрадицію), а також особи, яка притягається до адміністративної відповідальності під час розгляду справи про адміністративне правопорушення;

– **представництво** – вид адвокатської діяльності, що полягає в забезпеченні реалізації прав і обов'язків клієнта в цивільному, господарському, адміністративному та конституційному судочинстві, в інших державних органах, перед фізичними та юридичними особами, прав і обов'язків потерпілого під час розгляду справ про адміністративні правопорушення, а також прав і обов'язків потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача у кримінальному провадженні;

– **наданні інших видів правової допомоги** – види адвокатської діяльності з надання правової інформації, консультацій і роз'яснень з

правових питань, правового супроводу діяльності клієнта, складення заяв, скарг, процесуальних та інших документів правового характеру, спрямованих на забезпечення реалізації прав, свобод і законних інтересів клієнта, недопущення їх порушень, а також на сприяння їх відновленню в разі порушення.

4. Професійні права та обов'язки адвоката

Професійні права адвоката (ст. 20 Закону). Під час здійснення адвокатської діяльності адвокат має право вчиняти будь-які дії, не заборонені законом, [правилами адвокатської етики](#) та договором про надання правової допомоги, необхідні для належного виконання договору про надання правової допомоги, зокрема:

1) звертатися з адвокатськими запитамми, у тому числі щодо отримання копій документів, до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб, підприємств, установ, організацій, громадських об'єднань, а також до фізичних осіб (за згодою таких фізичних осіб);

2) представляти і захищати права, свободи та інтереси фізичних осіб, права та інтереси юридичних осіб у суді, органах державної влади та органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форми власності, громадських об'єднаннях, перед громадянами, посадовими і службовими особами, до повноважень яких належить вирішення відповідних питань в Україні та за її межами;

3) ознайомлюватися на підприємствах, в установах і організаціях з необхідними для адвокатської діяльності документами та матеріалами, крім тих, що містять інформацію з обмеженим доступом;

4) складати заяви, скарги, клопотання, інші правові документи та подавати їх у встановленому законом порядку;

5) доповідати клопотання та скарги на прийомі в посадових і службових осіб та відповідно до закону одержувати від них письмові мотивовані відповіді на ці клопотання і скарги;

6) бути присутнім під час розгляду своїх клопотань і скарг на засіданнях колегіальних органів та давати пояснення щодо суті клопотань і скарг;

7) збирати відомості про факти, що можуть бути використані як докази, в установленому законом порядку запитувати, отримувати і

вилучати речі, документи, їх копії, ознайомлюватися з ними та опитувати осіб за їх згодою;

8) застосовувати технічні засоби, у тому числі для копіювання матеріалів справи, в якій адвокат здійснює захист, представництво або надає інші види правової допомоги, фіксувати процесуальні дії, в яких він бере участь, а також хід судового засідання в порядку, передбаченому законом;

9) посвідчувати копії документів у справах, які він веде, крім випадків, якщо законом встановлено інший обов'язковий спосіб посвідчення копій документів;

10) одержувати письмові висновки фахівців, експертів з питань, що потребують спеціальних знань;

11) користуватися іншими правами, передбаченими цим Законом та іншими законами.

Професійні обов'язки адвоката (ст. 21 Закону). Під час здійснення адвокатської діяльності адвокат зобов'язаний:

1) дотримуватися присяги адвоката України та правил адвокатської етики;

2) на вимогу клієнта надати звіт про виконання договору про надання правової допомоги;

3) невідкладно повідомляти клієнта про виникнення конфлікту інтересів;

4) підвищувати свій професійний рівень;

5) виконувати рішення органів адвокатського самоврядування;

6) виконувати інші обов'язки, передбачені законодавством та договором про надання правової допомоги.

Адвокату забороняється:

1) використовувати свої права всупереч правам, свободам та законним інтересам клієнта;

2) без згоди клієнта розголошувати відомості, що становлять адвокатську таємницю, використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб;

3) займати у справі позицію всупереч волі клієнта, крім випадків, якщо адвокат впевнений у самообмові клієнта;

4) відмовлятися від надання правової допомоги, крім випадків, установлених законом.

Адвокат забезпечує захист персональних даних про фізичну особу, якими він володіє, відповідно до законодавства з питань захисту персональних даних.

5. Правова характеристика організаційних форм діяльності адвокатури

Здійснення адвокатської діяльності адвокатом індивідуально (ст. 13 Закону). Адвокат, який здійснює адвокатську діяльність індивідуально, є самозайнятою особою.

Адвокат, який здійснює адвокатську діяльність індивідуально, може відкривати рахунки в банках, мати печатку, штампи, бланки (у тому числі ордера) із зазначенням свого прізвища, імені та по батькові, номера і дати видачі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю.

Адвокатське бюро (ст. 14 Закону) є юридичною особою, створеною одним адвокатом, і діє на підставі статуту. Найменування адвокатського бюро повинно включати прізвище адвоката, який його створив.

Державна реєстрація адвокатського бюро здійснюється у порядку, встановленому [Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців"](#), з урахуванням особливостей, передбачених цим Законом.

Адвокатське бюро *має самостійний баланс, може відкривати рахунки у банках, мати печатку, штампи і бланки із своїм найменуванням*.

Про створення, реорганізацію або ліквідацію адвокатського бюро адвокат, який створив адвокатське бюро, протягом трьох днів з дня внесення відповідних відомостей до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців письмово повідомляє відповідну раду адвокатів регіону.

Стороною договору про надання правової допомоги є адвокатське бюро.

Адвокатське бюро може залучати до виконання укладених бюро договорів про надання правової допомоги інших адвокатів на договірних засадах. Адвокатське бюро зобов'язане забезпечити дотримання професійних прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності.

Адвокатське об'єднання (ст. 15 Закону) є юридичною особою, створеною шляхом об'єднання двох або більше адвокатів (учасників), і діє на підставі статуту.

Державна реєстрація адвокатського об'єднання здійснюється в порядку, встановленому **Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців"**, з урахуванням особливостей, передбачених цим Законом.

Адвокатське об'єднання має самостійний баланс, може відкривати рахунки у банках, мати печатку, штампи і бланки із своїм найменуванням.

Про створення, реорганізацію або ліквідацію адвокатського об'єднання, зміну складу його учасників адвокатське об'єднання протягом трьох днів з дня внесення відповідних відомостей до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців письмово повідомляє відповідну раду адвокатів регіону.

Стороною договору про надання правової допомоги є адвокатське об'єднання. Від імені адвокатського об'єднання договір про надання правової допомоги підписується учасником адвокатського об'єднання, уповноваженим на це довіреністю або статутом адвокатського об'єднання.

Адвокатське об'єднання може залучати до виконання укладених об'єднанням договорів про надання правової допомоги інших адвокатів на договірних засадах. Адвокатське об'єднання зобов'язане забезпечити дотримання професійних прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності.

Помічник адвоката (ст. 16 Закону). Адвокат може мати помічників з числа осіб, які мають повну вищу юридичну освіту. Помічники адвоката працюють на підставі трудового договору (контракту), укладеного з адвокатом, адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням, з додержанням вимог цього Закону і законодавства про працю.

Помічник адвоката виконує доручення адвоката у справах, що знаходяться у провадженні адвоката, крім тих, що належать до процесуальних повноважень (прав та обов'язків) адвоката.

Положення про помічника адвоката затверджується Радою адвокатів України.

Помічнику адвоката забороняється суміщати роботу в адвоката з діяльністю, несумісною з діяльністю адвоката. Помічником адвоката не можуть бути особи, зазначені в **ч.2 ст. 6** цього Закону.

